

ШТУЧНЕ ОСІМЕНІННЯ КОРІВ ТА ТЕЛИЦЬ

Ректо-цервікальний метод – є найбільш розповсюдженим методом штучного осіменіння худоби. Основні навички, які необхідні для застосування цієї техніки, можливо набути за три дні під керівництвом та наглядом професійного інструктора. Додатковий досвід та впевненість приходять з практикою.

Перший крок до процесу осіменіння – зафіксувати тварину, яку ви будете осіменяти. Коли обираєте місце для осіменіння худоби, необхідно пам'ятати декілька речей: безпека тварини та осіменатора, зручність та укриття від негоди.

Незважаючи на те, якою рукою ви краще володієте, правою чи лівою, рекомендується, щоб ліва рука знаходилась у прямій кишці для маніпуляцій з репродуктивним трактом, а права тримала інструмент для осіменіння. Це пояснюється тим, що рубець корови знаходиться з лівої сторони черевної порожнини, зміщуючи репродуктивний тракт дещо праворуч. І вам буде значно легше знайти та працювати з трактом лівою рукою, ніж правою.

Ніжне поглажування та неголосна розмова допоможуть уникнути здивування чи переляку з боку тварини, коли ви підходите до неї для проведення осіменіння. Підніміть хвіст правою рукою та легко промасаруйте вхід у пряму кишку лівою рукою, на яку одягнута поліетиленова перчатка змащена лубрикантом. Покладіть хвіст на зовнішню сторону вашого лівого передпліччя, щоб він не заважав протягом процесу осіменіння. Складіть пальці клиноподібно та просуньте руку до прямої кишки до зап'ястя.

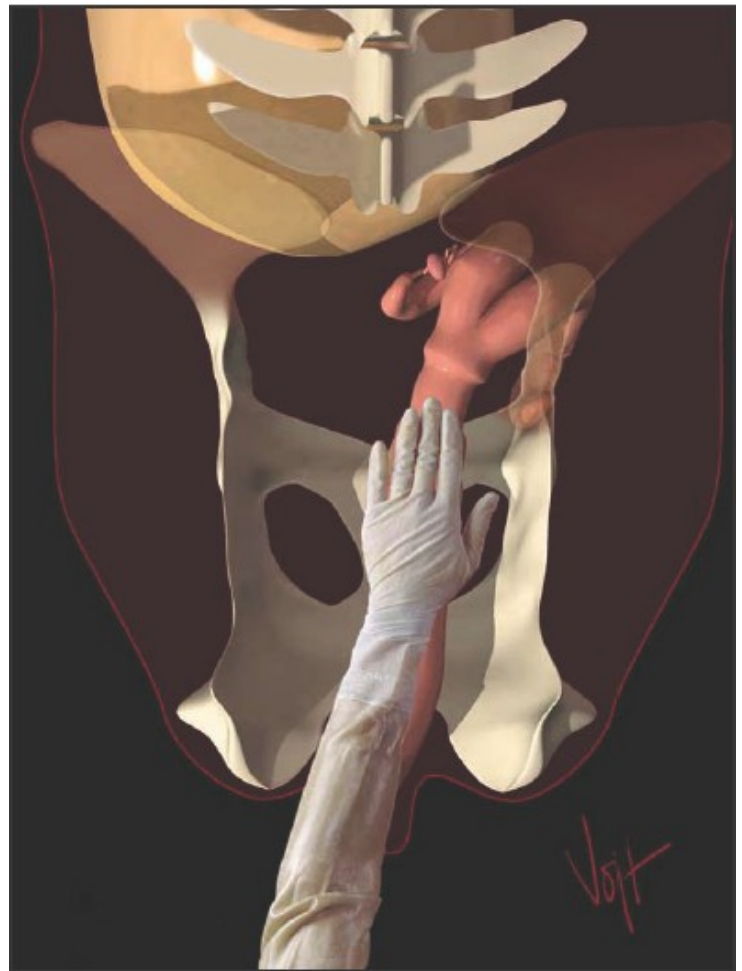
Легко обітріть одним рухом зверху до низу паперовою серветкою залишки калу та бруду з вульви. Не застосовуйте надмірне натискання, щоб не проштовхнути кал до вульви. Складіть пальці лівої руки в кулак та надавіть вниз на верх вульви, це допоможе розширити зовнішні статеві губи та дозволить просунути кінчик інструмента на кілька сантиметрів до вагіни, не доторкаючись до її стінок. **Уведіть інструмент кінчиком вгору під кутом 30°-45°, щоб не потрапити до входу в сечовий міхур, який розташований на нижній стінці вагіни.** Просунувши інструмент на 15-20 см, вирівняйте його до горизонтального положення та просувайте уперед до шийки матки. **Ви чітко відчуєте інструментом хрящове утворення, коли він доторкнеться шийки матки.**

Шийка матки складається з щільних сполучних тканин та м'язів і є основним орієнтиром у проведенні інструменту для осіменіння худоби. Її розмір та щільність часто порівнюють з шиєю індики. Розмір матки, однак, може бути різним в залежності від віку та часу, що пройшов після останнього отелу. Як правило, шийка матки має три або чотири кільцеві складки. **Отвір шийки матки дещо виступає у напрямку вагіни.** Це утворює навколо отвору шийки матки суцільно закриті утворення, яке називають склепінням (верхнє та нижнє). У більшості корів шийка матки розташована на дні тазової порожнини більшості дорослих корів із збільшеним поблизу переднього краю тазової кістки. У дорослих корів з великим репродуктивним трактом шийка матки може знаходитись дещо нижче та звисати до черевної порожнини.

Щоб успішно проводити осіменіння, дуже важливо, щоб ви

Деякі найбільш важливі аспекти, які необхідно пам'ятати, щоб досягти максимальної ефективності при осіменінні корів, це:

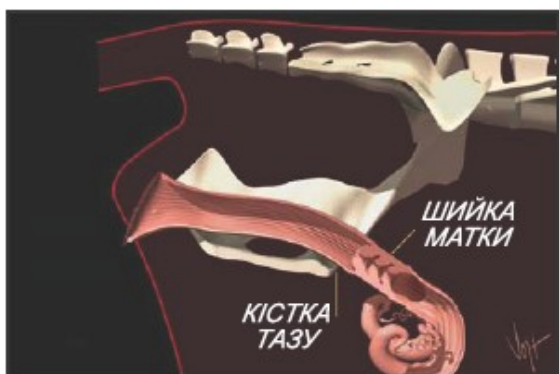
- Будьте спокійними. Не прикладайте занадто багато сили.*
- Осіменіння складається з двох етапів. Ввести інструмент до шийки матки, потім одягти шийку матки на інструмент.*
- Уводьте сперму безпосередньо до тіла матки.*
- Будьте розслабленими, та - Не поспішайте.*

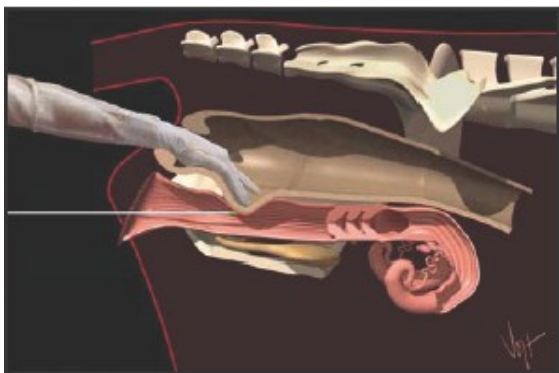
Так як рубець зміщує репродуктивний тракт праворуч, набагато легше його знайти та маніпулювати ним буде за допомогою лівої руки

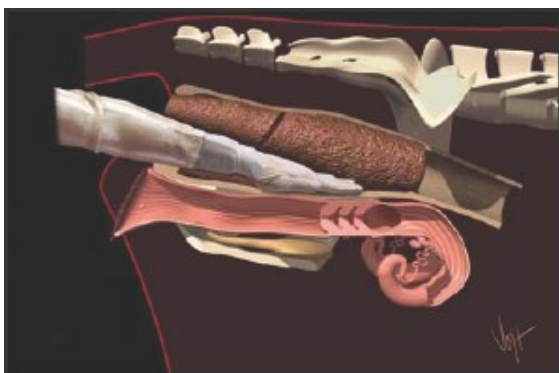
Отвір шийки матки дещо виступає у напрямку вагіни

Шийка матки розташована на дні тазової порожнини поблизу переднього краю тазової кістки

Коли ви вводите інструмент до піхви, контролюйте просування його кінчика рукою в рукавиці

Випряміть розкриту долоню вздовж дна прямої кишки, що дозволить перегною вийти по ній та передпліччю назовні

завжди **знали**, де знаходиться кінчик інструмента для осіменіння. Стінки вагіни складаються з тонких м'язів та еластичних тканин. Інструмент для осіменіння може легко відчуватись пальцями. Коли ви вводите інструмент до вагіни, контролюйте просування його кінчика рукою в рукавиці.

Нааявність калу в прямій кишці часто може заважати відчувати шийку матки та кінчик інструмента, однак необхідність видаляти його виникає рідко. Замість цього випряміть розкриту долоню вздовж дна прямої кишки, що дозволить перегною вийти по ній та передпліччю назовні.

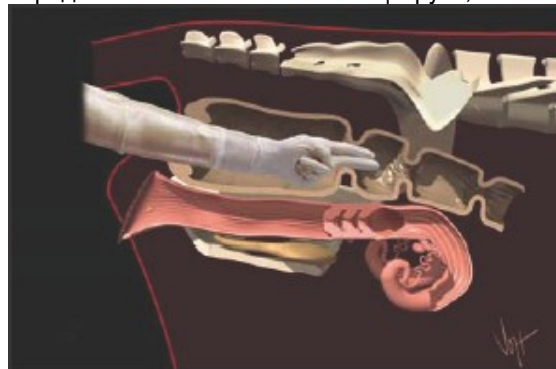
Проводячи маніпуляції шийкою матки, ви можете відчути, що складки прямої кишки намагаються виштовхнути вашу руку назовні. Щоб розслабити ці складки, просуньте два пальці через її отвір та промасажуйте його вперед-назад. Через певний час складки розслабляться по довжині вашої руки і ви зможете продовжувати процес маніпуляції.

Так як репродуктивний тракт є дуже рухомим, то корови, які мають сильні скорочення прямої кишки та черевних м'язів у відповідь на маніпуляції, які ви проводите, можуть у дійсності перемістити свій репродуктивний тракт до тазової порожнини. Це викликає виникнення багатьох складок піхви. У таких випадках інструмент для осіменіння буде часто застрягати у цих складках і поки вони не розгладяться, ви не досягнете успіху. Якщо ви змогли знайти шийку матки, обхватіть її та проштовхніть уперед. Таким чином стінки піхви розгладяться, а інструмент легко пройде до шийки матки.

Якщо ви не змогли знайти шийку матки, обхватіть кінчик інструмента великим та вказівним пальцями. Випрямляючим рухом зап'ястя обережно та повільно розгладжуйте складки піхви і просуньте інструмент уперед та повторіть цю процедуру, поки не досягнете шийки матки. У цей момент важливо, щоб ви розуміли, що осіменіння корови це процес, що складається з двох етапів. **Перший етап – ввести інструмент в шийку матки. Щоб досягти цього, ви повинні просувати вагіну та шийку матки уперед від себе, щоб розпрямити утворені складки.** Якщо ви не відчули хрящу шийки матки інструментом, то ви все ще знаходитесь на першому етапі усього процесу. Як тільки інструмент доторкнувся зовнішньої поверхні шийки матки, то ви підійшли до другого етапу.

На другому етапі ви надіваєте шийку матки на інструмент. Саме так, шийка матки "находить" на інструмент, а не інструмент через неї. Зайві рухи або "зондування" інструментом для осіменіння під час другого етапу рідко бувають продуктивними і в дійсності дуже часто призводять до зворотнього результату. Отримані результати часто втрачаються і ви знову можете потрапити до вагінальної складки. **Ключовий момент оволодіння другим етапом процесу осіменіння – це знати, як тримати та маніпулювати шийкою матки, вміти концентруватись на роботі рукою всередині корови, а не на роботі рукою, що тримає інструмент.**

Коли інструмент доторкнеться до шийки матки, ви відчуєте, що його кінчик знаходиться в верхньому склепінні над входом в шийку матки. **Обхватіть зовнішній край шийки матки великим пальцем зверху, а вказівним знизу.** Так ви закриєте впадини склепінь зверху та знизу. Як і на першому етапі, ми повинні знати розміщення кінчика інструмента. Це виконується за допомогою долоні, середнього та безіменного пальців руки, якою ви проводите пальпацію. **Використовуйте долоню та вказівні пальці, щоб підвести кінчик інструмента до отвору, який розташований між вашим великим та вказівним пальцями.**

Щоб розслабити ці складки, просуньте два пальці через її отвір та промасажуйте його вперед-назад

Використовуйте долоню та вказівні пальці, щоб підвести кінчик інструмента до отвору, який розташований між вашим великим та вказівним пальцями.

За допомогою обережних прощупувань інструментом потрібно знайти отвір. Ви відчуєте, як інструмент пройде вперед, поки не доторкнеться другої складки шийки матки. **Обережно та**

спокійно просувайте інструмент уперед. Просуньте великий та вказівний пальці за кінчик інструмента та знову обхватіть шийку матки, як ви це робили перед цим. Так як шийка матки складається з щільних сполучних тканин та м'язів, чітко визначити, де знаходиться кінчик інструменту, важко. Однак, приблизне його місце розташування ви можете визначити, згинаючи шийку матки. Використовуючи гнучкість вашого зап'ястя, крутіть та згинайте шийку матки, поки ви не відчуєте, як кінчик інструменту просковзнув через другу складку. Повторюйте цю процедуру, поки кінчик інструмента не пройде через усі кільця. У деяких випадках може бути необхідним зігнути шийку матки під кутом 90°, щоб вирівняти її складки. Пам'ятайте, ви одягаєте шийку матки на кінчик інструмента, а не вставляєте інструмент в шийку.

Іноді, щоб пройти через складку, може бути необхідним виконувати інструментом легкі поштовхи вперед-назад, але в цілому все, що необхідно робити, це легенько надавлювати на інструмент уперед і будь-які інші рухи ним повинні бути мінімальними. Коли ви пройдете через усі складки шийки матки, інструмент повинен легко з невеликим опором просковзнути уперед. Так як стінки матки дуже тонкі, то ви знову легко відчуєте через них інструмент для осіменіння. Прийшов час перевірити положення кінчика інструмента та ввести сперму. Вказівним пальцем знайдіть задню частину шийки матки. Відтягніть інструмент назад, поки ви не відчуєте кінчик прямо під вашим пальцем поблизу внутрішнього отвору шийки матки. Підніміть палець та повільно видавіть сперму, надавлюючи на поршень. Надавлюйте на поршень повільно, рахуючи від 10 до 0, щоб краплі сперми потрапили прямо у тіло матки.

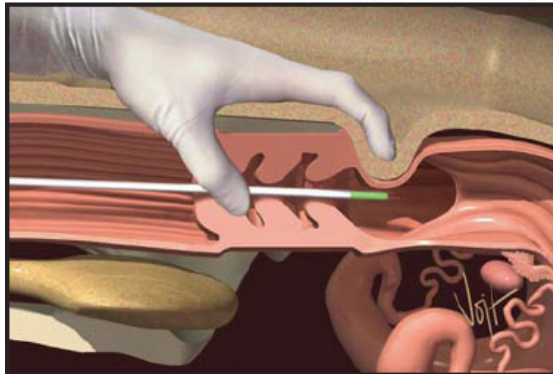
При правильному виконанні техніки штучного осіменіння та правильному положенні інструмента сперма буде введена до тіла матки. Скорочення матки забезпечать рух сперматозоїдів у напрямку до яйцепроводів з рівномірним розподілом по обох рогах матки. Коли інструмент буде уведеним до матки більше, ніж на 2,5 см, то вся сперма потрапить тільки до одного рогу. Це створить ситуацію нерівномірного розподілу сперми і, якщо у тварини овуляція пройде на яєчнику протилежної сторони, запліднення не відбудеться.

Впевніться, що ви прибрали палець з кінчика інструмента після того, як ви перевірили його положення. Якщо цього не зробите, то ви можете заблокувати один ріг, що знову призведе до ситуації нерівномірного розподілу сперми. Перевіряючи положення кінчика інструмента, будьте обережними та сильно не на тискайте. Тонка оболонка матки може легко розірватись, що у свою чергу, викличе утворення рани, кровотечу, інфікування матки та зниження запліднюючої здатності.

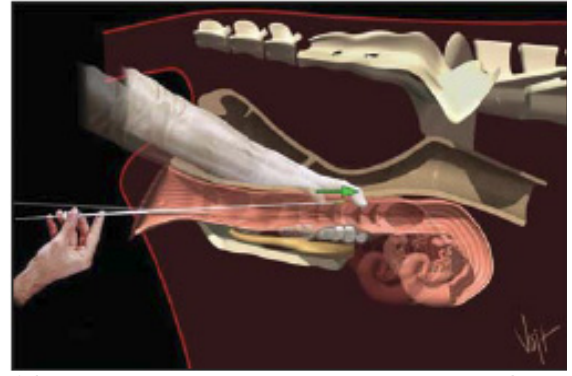
Впевніться, що ви надавили на поршень і не відтягли назад сам інструмент. Якщо інструмент був відтягнутий назад, то це призведе до того, що велика кількість сперми буде введена в шийку матки та піхву, замість того, щоб буди введеною до тіла матки.

Хоча рекомендоване місце введення сперми це тіло матки, дослідження показують, що коли точне положення кінчика інструмента є безсумнівним, то вірогідність того, що введення сперми до одного рогу не призведе до запліднення, менша, ніж коли сперма введена до шийки матки. Однак, якщо слиз в шийці матки корови, яка була перед цим осіменена, здається при просуванні інструмента густим та клейким, корова може бути тільною. У такому випадку введіть сперму в середині шийки матки.

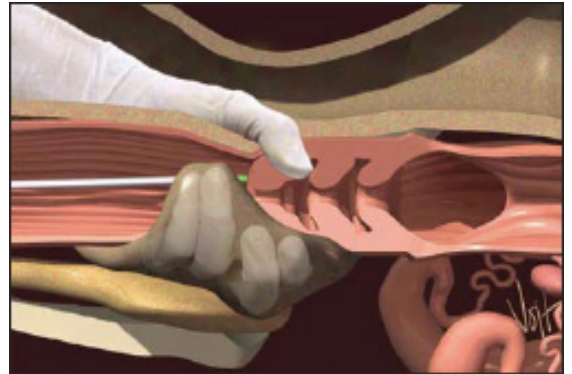
Після належного введення сперми, повільно витягніть інструмент з репродуктивного тракту та рукою через пряму кишку зробіть 3–4

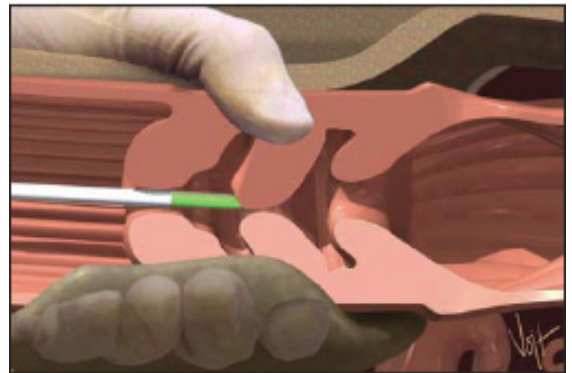
Перед введенням сперми перевірте місцезнаходження інструмента (0,6 см поза шийкою матки)

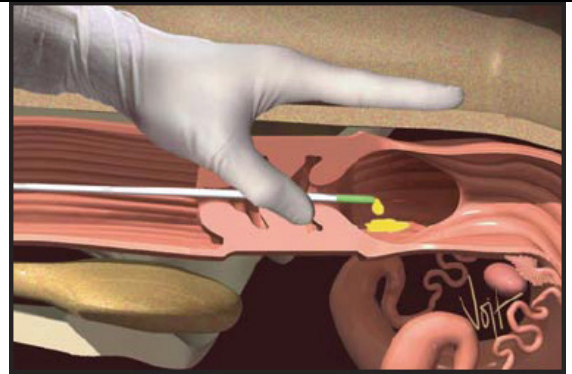
Обхватіть шийку матки та просувайте її вперед, щоб випрямити складки вагіни

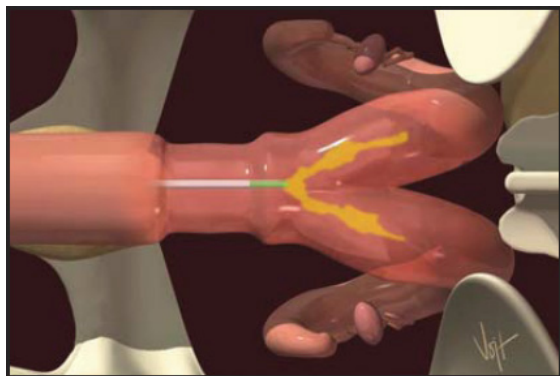
Обхватіть зовнішній край шийки матки великим пальцем зверху, а вказівним знизу, щоб закрити впадани склепіння та введіть кінчик інструмента в шийку матки

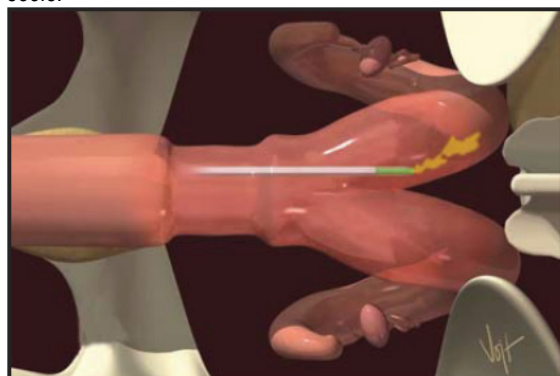
Використовуючи гнучкість вашого зап'ястя, крутіть та згинайте шийку матки, поки ви не відчуєте, як кінчик інструменту просковзнув через другу складку

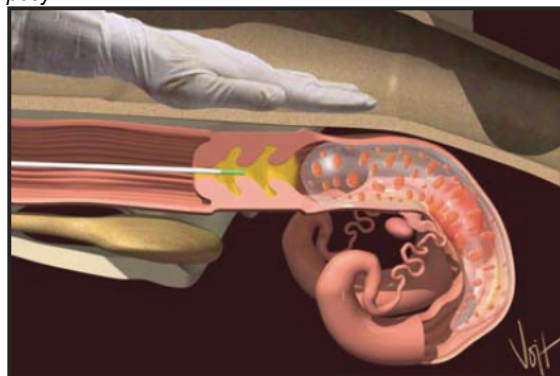
Повільно натисніть на поршень, щоб краплі сперми потрапили прямо у тіло матки

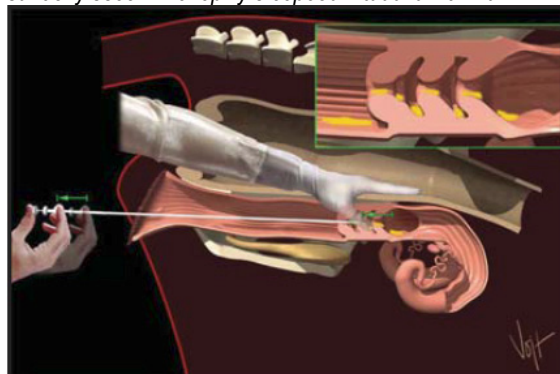
При правильній техніці штучного осіменіння та правильному положенні інструмента сперма буде введена до тіла матки а скорочення матки забезпечать рух сперматозоїдів у напрямку до рогів та яйцепроводів.

Коли інструмент буде уведеним до матки більше, ніж на 2,5 см – сперма потрапить тільки до одного рогу.

Якщо слиз в шийці матки корови, яку перед цим осіменили, здається при просуванні інструмента Густим та клейким, вона може бути тільною. У такому випадку введіть сперму в середині шийки матки.

Натискайте на поршень і не відтягуйте назад сам інструмент. Інакше велика кількість сперми буде введена в шийку матки та піхву, замість того, щоб буди введеною до тіла матки.

поглажувальних рухів по шийці матки. Вийміть руку в рукавиці з прямої кишки та стряхніть з неї залишки калу. Перевірте кінчик інструмента на ознаки крові, залишки гнійного ексудату або протікання сперми всередині чохла. Зніміть чохол з інструмента та тримайте його рукою в рукавиці. **В останній раз перевірте, спермою якого бугая ви користувались.** Зніміть рукавицю, починаючи з верху та завертаючи її всередину. Видавіть з рукавиці повітря та зав'яжіть її вузлом біля отвору, щоб "запакувати" кал, чохол та пайєту. Помістіть використану рукавицю до ящика зі сміттям. Витріть інструмент, висушіть його та покладіть до належного місця зберігання. Зробіть відмітки для ветеринарного лікаря та для себе.

Деякі найбільш важливі аспекти, які необхідно пам'ятати, щоб досягти максимальної ефективності при осіменінні корів, це:

- **Будьте спокійними (не прикладайте занадто багато сили).**
- **Осіменіння складається з двох етапів. Ввести інструмент до шийки матки, потім одягти шийку матки на інструмент.**
- **Уводьте сперму безпосередньо до тіла матки.**
- **Будьте розслабленими, та**
- **Не поспішайте.**

Правильна процедура осіменіння дає в результаті кращу ефективність розведення. Можна більше сконцентруватись на селекції по таким економічним характеристикам, як продуктивність молока та м'яса, що дозволить вам та вашій родині отримати більш високий прибуток від коштів, інвестованих у сперму.

Тел./Факс: 8 04467 5 27 29
Тел./Факс: 8 044 285 74 16
e-mail: ukrfarms@svitonline.com